

malo nižje, in jo potem mahoma čez sredo preterga in požre. Velikrat prešičev več dni domú ni, ker za kačami in želodom deleč zaidejo. Sicer se celo leto klatijo pod milim nebom, da jih ni treba oskerbovati in jih pitati kakor pri nas; pozimi se jim kuruza ali krompir poklada; spomladi, poleti in v jeseni si pa sami živeža išejo in so skoz in skoz debeli. Zato se pa tudi kakšenkrat cel prasec na mizo pribiše. — Lov (jaga) se sploh tukaj bogato splačuje; rac, gosí, golobov, fazanov, jerebic in zajcov je na kupe; tudi sernj in jelenov se ne manjka — al tudi volkovi in medvedje niso bele vrane. — Druga živina ima tukaj dosti paše po lepih in velicah senožetih, ki jih nihče ne kosí. Oj, koliko centov merve tukaj na travnicah ostane in pod zlo pride! Če bi človek dnarja imel, da bi si kupil dosta živine za pleme, pač bi dobro shajal, ker živina je tukaj draga; par volov veljá 150 do 200 dolarjev (dolar plača 2 fl. 8 kr. našega srebra), krava 40 do 60, konj 100 do 300 dolarjev. Jez imam enega berleža, ki velja 88 dolarjev, ki bi ga pri nas lahko za 60 fl. dobil.

(Konec sledí.)

Novičar iz mnogih krajev.

Gospod minister dnarstva in kupčije baron Baumgartner je zavolj starosti in bolehnosti se odpovedal svoji službi, v kateri ima po želji cesarjevi le tako dolgo ostati, dokler ne bo njegov naslednik izvoljen. Za gotovo se govori, da baron Bruk, bivši minister in sedaj poročnik v Carigradu, bo stopil na njegovo mesto; začasno pa bo barona Bruka, ki ima že perve dni februarja na Dunaj priti, v Carigradu nadomestoval baron Koller, zdaj poročnik v Hanovru, dokler za stanovitno baron Prokeš tje ne pride, ki je zdej v Frankobrodu predsednik nemškega zaveznega zbora. — Po naj višjem sklepu Njih veličanstva od 15. t. m. se v prihodnje v vsi avstrijski armadi ne smejo vojaki več s šibami (Spitzruthen) tepsti. Ta ukaz ima koj potem, ko bode armadi oklican, moč zadobiti. — Nova vojaška kazenska postava, poterjena od presv. cesarja 15. t. m., bo mesca julija t. l. veljavo zadobila. — C. k. ministerstvo je ukazalo, da po vsih kaznovavnicah (jetnišnicah) se imajo postaviti posebni hišni učitelji, ki bojo podučevali kaznjence. — Po naj višjem sklepu imajo pri c. k. poštah službe aspirantov nehati in namesto njih prisežni praktikanti se vpeljati. — Na četrteh cesarskih železnicah se je tretje kvatre lanskega leta peljalo 1 mil. 539.801 ljudi, 11 mil. 513.340 centov pa blaga, kar je 5 mil. 106.533 fl. voznine doneslo. — Nova postava za naseljevanje v našem cesarstvu se pričakuje. Kolikor se je iz osnove zvedilo, se bo naselnikom naselitev kar bo moč polajšala, in kjer se bojo imele ledine obdelovati, se bo dovolil tudi odpust davka, posojila iz cesarske kase pa se naselnikom nikakor ne bojo dajale. — Iz Krima se te dni ni nič posebnega zvedilo; zdaj se spet govori, da konec tega mesca se bo začela vojska, kar pa ni verjetno, ker ima sardinska armada še le 28. dan februarja v Krim odriniti; preden pa ne bo vse pomoči skupej, ne bojo začeli. Francozi rijejo s svojimi baterijami zmiraj naprej proti Sevastopolji. V tem ko ene novíce terdijo, da je Omer-paša, ko je v Balaklavi bil, se popolnoma zedinil z angležkim in francozkim poveljnikom: kako bojo vojsko peljali, pripovedujejo druge novíce, da po nobeni ceni noče s svojo armado proti Perekopu marširati, čeravno sta mu poveljnika obljubila še 3 divizije angležke in francozke armade. Da ne bo lahko Sevastopolja vzeti in rusovske armade premagati, je zdaj očitno iz tega, da čez tistih 20.000 vojakov, ki jih bo dala sardinska vlada, se nabirajo že v drugo iz armade francozkih pešcev dobrovoljci, ki hočejo v Krim iti; vsak polk (regiment) jih mora dati 75 (pervikrat jih je vsak

oddal 160); nabralo se jih bo po tem blizo 4000 mož, ki se imajo berž na pot spraviti. — Knez Menšikov je svojemu caru službno naznanil, da od vojske na Almi (20. sept.) noter do 27. dec. je 26.783 rusovskih vojakov onemoglo deloma po vojski, deloma za boleznijo. Careviča Mihael in Nikolaj sta nek že iz Petrograda odrinila k armadi v Krim. Angležki vojvoda Cambridge pa se je podal domú v London. — Čeravno so zdaj v Carigradu francozki in angležki žandarji, ki zlasti ponoči pridno patrolirajo, so vendar 11. t. m. na ulicah v Galati spet našli 4 Francoze, 7 pa Angležev do mertvega ranjenih; gotovo je nek, da Greki so morivci, ki zavratno zalezujejo njimzoperne ljudi. — Na Španjskem se spet bojé prekucij, ki so komaj jenjale. Gotovo je namrač, da neka neznana oseba že dolgo med ljudstvo delí dnar proti temu, da tisti, ki na dan prejme po 8 bak. realov (bak. real plača po našem 7 kr.) se skrivaj zaveže „pripravljen biti, kadar bo poklican“. Sumi se, da je pregnana kraljična mati ali pa ameriški poročnik Soulé tista roka, ktera širi nov plamen prekucij, od kterege so že ministri v držav-nem zboru resno govorili. Žalostno je, če ljudstvo miruje, ako se od višjih oseb podpihuje! — Danes popoldne ima nevesta kneza črnogorskega gospodična Kuečuič, ki je v nedelje Terst zapustila, na Cetinji slovesen vhod obhajati. — Škof v Parizu je prepovedal, da nobeden, kdor v gledišu ali na plesišu poje, gode ali sicer muzicira, ne sme v cerkvi peti, gosti ali sicer muzicirati. — Od gosp. Ueberlachner-a, misijonarja v srednji Afriki, je došlo 15. t. m. iz Kartuma pismo v Bolzen, v katerem pravi, da je vsa lanska misijonska ekspedicija 28. oktobra srečno Kartum dospela, in da sta Ueberlachner in Rainer gosp. provikarja Knobleherja med Bari-zamorce spremila. — Ravno je prinesel telegraf iz Turina od 20. t. m. žalostno novico, da je kraljica Marija Adelheida v otročji postelji umerla.

Domače reči.

1. V nemškem letopisu krajske kmetijske družbe (Annalen) od leta 1823 se bere sledeče: „Kopačnica (Kopačnica) so se imenovale mineralske toplice (Mineralbad) v loškem kantonu (im. Bezirke Lak in Oberkrain), ktere so veliko let pri kmetu Topličarju bile, pa jih zdaj več ni. Jenjale pa so te toplice le zatega voljo, ker ni bilo prave ceste do tega kraja in se je tedaj le z velicimi težavami do njih priti zamoglo“.

Mika nas, kakor gotovo vsacega domoljuba, kaj več zvediti od te pozabljene Kopačnice in od Topličarja. Lepo prosimo tedaj, kdor kaj vé ali kaj zvediti zamore od teh toplic, naj „Novicam“ prijazno na znanje dá. Morebiti bi škoda bilo, ako bi Kopačnica na veke pozabljena ostala?

2. Gosp. fajm. M. Ravnikar na Selih so nam unidan pisali, da za nemško besedo „periodisch“ jim je med ljudstvom navadna beseda rokoven-na-no znana; na priliko: „ta gospod hodijo rokovno k nam“ — to je, nas obiskujejo ob določnih časih; ali: „ta berač rokovno bernja“, on pride ob svojih časih beračit. Od „rokovno“ se pravi tudi tacim beračem rokovnjač. Rěči bi se tedaj smelo: „ta časnik rokovno (periodisch) izhaja“ itd.

Prosimo: ali je tudi drugod ta dobra beseda (od rok, obrok, ponemč. brišt, Frist) v tem pomenu navadna?

Ob vojski.

Stvarnik zemlje in nebes, vojskniš trum Gospod! ki čuješ.
Nad kardeli solne bleščečih ino nad kresničico;
Ti, pred katerim hribi se tresejo, ak se huduješ.
Ne zaverzi naših prošenj, v Tebe, Oče! kličemo.

Glej! kervi so site tla, žitne polja so pustote,
Terdne mesta so posute, kamor vojska gane se.
In za njo gledé morí glad in kuga, da samote
So vasi in tergi, v kterih pred ljudi se terlo je.

Hiti toraj nas otet, in z močjo desnice Svoje
Ukrotit prederzne sile, ki po bojih hrepené.
Daj nam zopet ljubi mir, in v zavetji brambe Tvoje
Te hvalili bomo vsak dan, dokler bije v nas sercé!

Fr. Svetličič.